

vinice oznámení o vykonaném osázení způsobem shora ad *b*) naznačeným, nejdéle do konce toho roku, kterého vinice byla osázena, u berního úřadu neb zeměměřiče. Nestane-li se tak, neodepíše se daň za příslušný rok.

II. Poplatkové úlevy pro půjčky a podpory k opětnému zřízení vinic mšicí révovou (*Phylloxera vastatrix*) zničených (zák. ze dne 16. června 1894 č. 127 ř. z.): Když zhoubným vystupováním mšice révové upadnou vinaři v některé obci v dočasnou nouzi a okresy, obce, spořitelny, ústavy a jiné právnické osoby poskytnou zápůjčky neb podpory k opětnému zřízení vinic, zmocněna jest vláda, by povolila poplatkové úlevy tím způsobem, by z dlužních úpisů a výmazných listin za touto příčinou vydaných, pokud by dle stupnice II. i s přírážkou nepřipadl poplatek menší, byl vybírán pouze pevný poplatek 50 kr. za každý arch, z ostatních však příslušných listin právních, podání a knihovních zápisů by poplatku vůbec vybíráno nebylo.

Vino (jeho zdanění).

I. Část všeobecná.

Daní z vína rozumí se dávka vína, vinného moštu, pokud se týče ovocného vína, posléz z polovína a vína umělého. Státní daň z vína, z vinného moštu a ovocného moštu jest tak starou jako patent o dani potravní (viz čl. Potraviny) a jest tento patent s několika dodatečnými ustanoveními ještě dnes základním zákonem pro tyto skupiny daní. Daň z polovína a vína umělého pochází z r. 1880, pokud se týče 1882 (č. 120 ř. z. z r. 1880 § 2, č. 45 ř. z. z 1882): Zde sluší toliko vytknouti, že zdanění vína atd. je různým ve městech uzavřených a v ostatním území státním (na venkově).

II. Daň z vína v území otevřeném.

Nynější daň z vína v území otevřeném nepostihuje celou spotřebu vína, nýbrž jen část její, ježto se zdaňuje jen to množství vína, jež se vyčepuje, aneb v malém, t. j. v množství pod 56 l. scizuje. Nezapravuje se tudíž státní daň z toho vína v otevřeném území, jež kupují a spotřebují jednotlivé osoby a korporace — tedy zpravidla osoby zámožnější — ve velkém (ve množství přes 56 l.). Jest tudíž nutnou náprava, zejména, by daň z vína stala se daní všeobecnou. Návrhy byly v tom směru činěny, avšak žádný z nich dosud k výsledku nevedl. Tato příkrá nerovnost ve zdanění pocituje se v praxi poměrně méně následkem té okolnosti, že vybírání daně z vína děje se převahou ve formě nevhodné (odbytné) (Viz čl. Odbytné). Po krátkou dobu (č. 77 a 78 ř. z. z 1859 až č. 55 ř. z. z r. 1862) byl tento rozdíl zrušen a zavedeno všeobecné a stejné zdanění vína v území otevřeném až posléz zmíněným zákonem byla platnost patentu o dani spotřební z r. 1829 obnovena. Dnes zapravují daň z vína jak hostinští a výčepníci, tak všichni ti, kdo víno, vinný neb ovocný mošt, ať je to vlastní neb cizí výrobek, čepují neb nápoje tyto v malém, t. j. pod jedno dolnorak. vědro (56 l.) prodávají (§ 5 pat.). Polovíno neb strojené víno rovná se vínu (č. 120 ř. z. z 1880 § 2). Daň spotřební vybírá se ponejvíce ve formě odbytného, pokud se týče propachtování aneb ve vlastní správě dle sazby. Nedojde-li k ujednání odbytného, podléhá poplatník oproti správě finanční pokud se týče pachtýři jistým kontrolním předpisům (§§ 12—17 cit. pat.). Proti těmto přísnějším a obtížnějším předpisům kontrolním zavedly dv. d. ze dne 19. září 1838 č. 39.686 a ze dne 3. června 1842 č. 18.334 lehčí opatření kontrolní pod podmínkou, když se jim poplatník

podrobí s obmezením, že úřad smí odepřítí užití těchto mírnějších kontrolních ustanovení jen ze závažných důvodů. Tato kontrolní ustanovení, k jichž užití musí tudíž svoliti jak úřad tak poplatník, nazývají se proto »kontrolou konvenční«. Sazba daňová obnáší z pravidla za hektolitr vína (polovina, vína strojeného) 2 zl. 97 kr., za hektolitr vinného moštu neb vinné mladinky $\frac{3}{4}$ tohoto obnosu, za ovocný mošt 74 kr. Pro jednotlivá území jest sazba daňová pro víno (tudíž též pro vinný mošt a vinnou mladinku), pak pro ovocný mošt nižší. Daňovým řízením jest dle druhu kontroly buď »složením do sklepa« neb »načetí«, pokud se týče »určení k prodeji v malém« dílem »vyvalení ze sklepa« dílem »stočení« do láhví.

III. Daň z vína v místech uzavřených.

V uzavřených městech vybírá se daň z vína atd. jednak při dovozu, jednak při výrobě. Při dovozu podléhají této dani dle sazeb v jednotlivých tarifech obsažených, víno, vinná mladinka, vinný mošt, ovocný mošt, pak polovíno a víno umělé. Při výrobě podléhá této dani víno umělé a polovíno ve všech uzavřených městech (č. 45 ř. z. z 1882), jakož i výroba vína přirozeného z hroznů sklizených uvnitř uzavřeného města v obou uzavřených městech ve Vídni a Terstu (č. 78 ř. z. r. 1890, č. 79 ř. z. z r. 1891, s. p. 1 pozn. 2).

IV. Víno strojené a polovíno.

Dani podléhá výroba vína umělého a polovína, jež se provozuje k prodeji neb výčepu. Vínem umělým rozumí se výrobky vínu podobné, jež byly připraveny bez šťávy hroznové ze směsi různých látek vínu nápodobné. Polovínem rozumí se pak výrobky víno obsahující, jež připraveny byly umělým rozmnožením moštu neb vína přirozeného přičiněním vody a jiných látek sloužících ku připravování vinné chuti ve rozmnožené tekutině, aneb stejným způsobem byly připraveny z hroznů již k výrobě moštu upotřebených. Výroba takových tekutin v městech uzavřených je živností kontrole podléhající (viz čl. Kontrola v právu finančním) a výrobky podléhají zdanění dle sazby platné pro dovoz vína v dotčeném uzavřeném městě.

V. Výroba vína ve Vídni a Terstu (§§ 54 resp. 57 nn. vykon. nař.).

1. Kdo vzdělává uvnitř obvodu uzavřeného města vinice, by připravil z hroznů uvnitř čáry potravní vinnou mladinku neb vinný mošt, neb

2. kdo nabývá vinných hroznů z vinic ležících uvnitř čáry potravní, by z nich vyrobil vinnou mladinku neb mošt vinný, stojí pod kontrolou úřadu důchodkového; výroba vinné mladinky neb vinného moštu je prohlášena za řízení poplatné. Docílený výtěžek chová se v patrnosti a zdaní se před určením ku spotřebě, pokud se týče před vydáním do obchodu. Z tohoto předpisu je vyňato odevzdání do obchodu množství pod 25 l., jakož i množství určené pro domácí spotřebu, kterážto množství zdaní se potomně. Kromě vybírání daně dle sazby, připouští se též dohodnutí, jež v praxi jest pravidlem na základě úrody, jež se očekává.

Vinopalny viz Lihovary.

Vis maior (vyšší moc, force majeure).

I. Pojem.

Vis maior jest každá nahodilá událost, kteráž ani použitím potřebné pozornosti a péče nemohla býti odvrácena. Již římské právo znalo vis maior pod názvem casus fortuitus nebo damnum fatale a rozu-